

Εισαγωγή στο OOXML

Αντώνης Χριστοφίδης, 11 Δεκεμβρίου 2007

Τι είναι το OOXML

Παρατήρηση

Το πλήρες όνομα του OOXML είναι «Office Open XML». Δεν πρέπει όμως να συγχέεται με τη σουίτα εφαρμογών γραφείου OpenOffice.org ή τη μορφή αποθήκευσης που χρησιμοποιεί το OpenOffice.org, που είναι το Open Document Format (ISO 26300). Το OOXML είναι η νέα μορφή με την οποία αποθηκεύονται τα αρχεία στο Microsoft Office, που είναι ανταγωνιστικό με το OpenOffice.org. Περισσότερα γι' αυτό το ζήτημα αναφέρονται παρακάτω.

Το OOXML, γνωστό και ως OfficeOpenXML, OpenXML, OOXML, ECMA 376, και ISO DIS 29500 (DIS=Draft International Standard), είναι προδιαγραφή τρόπου αποθήκευσης ηλεκτρονικών εγγράφων, όπως κείμενα, φύλλα εργασίας, και παρουσιάσεις. Είναι εξέλιξη της μορφής αποθήκευσης των αρχείων του Microsoft Office (των .doc, .xls, .ppt κλπ.). Αναπτύχθηκε από τη Microsoft και υποστηρίζεται από το Microsoft Office 2007. Υποβλήθηκε στην Ecma International, έναν ιδιωτικό οργανισμό προτύπων, και τυποποιήθηκε ως πρότυπο ECMA 376 το Δεκέμβριο του 2006, οπότε και υποβλήθηκε στον ISO ώστε να γίνει πρότυπο ISO με τη διαδικασία fast track. Η διαδικασία αυτή είναι σε εξέλιξη, και θα ολοκληρωθεί στις 29 Φεβρουαρίου 2008.

Στόχος του OOXML

Ο στόχος ενός προτύπου αποθήκευσης ηλεκτρονικών εγγράφων είναι η διαλειτουργικότητα, δηλαδή η δυνατότητα κάθε χρήστη να διαβάσει και να επεξεργάζεται έγγραφο που δημιούργησε άλλος χρήστης, ακόμα και αν οι δύο χρήστες χρησιμοποιούν διαφορετικό λογισμικό. Για παράδειγμα, είναι επιθυμητό ένας χρήστης που χρησιμοποιεί Microsoft Office να μπορεί να διαβάσει και να επεξεργάζεται αρχεία που έχει λάβει από ένα χρήστη που τα δημιούργησε με το OpenOffice.org. Αν υπάρχει ένας κοινά συμφωνημένος τρόπος αποθήκευσης των αρχείων, τότε αυτό μπορεί να γίνει χωρίς πρόβλημα.

Ένα τέτοιο πρότυπο ήδη υπάρχει, και είναι το ISO/IEC 26300:2006, γνωστό και ως Open Document Format ή ODF. Υποστηρίζεται από εφαρμογές όπως είναι το OpenOffice.org και το KOffice.

Γιατί η Microsoft προωθεί μια άλλη μορφή αποθήκευσης όταν ήδη υπάρχει το ODF; Σύμφωνα με τη Microsoft, η απάντηση είναι πως το OOXML έχει διαφορετικό στόχο από το ODF, και συγκεκριμένα την προς τα πίσω συμβατότητα με τα υπάρχοντα έγγραφα του Microsoft Office.

Προβλήματα

Όνομα

Η Microsoft διάλεξε να δώσει στην προδιαγραφή το όνομα «Office Open XML». Πολύς κόσμος ενίοτε μπερδεύεται και το προφέρει «Open Office XML»: ο Rob Weir αναφέρει (<http://www.robweir.com/blog/2007/01/amusing-but-still-confusing.html>) παραδείγματα που περιλαμβάνουν δελτία τύπου της Microsoft, ειδικούς της Microsoft σε θέματα OOXML, ακόμα και τον ίδιο τον Bill Gates, να έχουν μπερδέψει τη γλώσσα τους. Επειδή και η σουίτα εφαρμογών γραφείου OpenOffice.org, που συνήθως προφορικά αναφέρεται ως «Open Office», χρησιμοποιεί XML για αποθήκευση (το ODF είναι βασισμένο στην XML), η φράση «Open Office XML» είναι σαν να λέει «η XML του Open Office», και πράγματι η φράση «Open Office

XML» χρησιμοποιείται παλιά για να δηλώσει αυτό που τελικά καθιερώθηκε ως Open Document Format. Η χρήση του όρου «Office Open XML» από τη Microsoft δημιουργεί σύγχυση.

Το δεύτερο πρόβλημα με το όνομα είναι η χρήση της λέξης «Open». Η λέξη είναι συσχετισμένη αφενός με ανοιχτά πρότυπα και αφετέρου με ελεύθερο λογισμικό. Όμως, το OOXML δεν είναι ελεύθερα διαθέσιμο, αφού υπάρχουν περιορισμοί στη χρήση του οι οποίοι έχουν να κάνουν με πατέντες, και οι οποίοι το κάνουν ασυμβίβαστο με μεγάλο μέρος του ελεύθερου λογισμικού.

Περισσότερα για το πρόβλημα που υπάρχει με τις πατέντες αναφέρονται παρακάτω.

Γενικότερα, η χρήση της λέξης «Open» στο όνομα δημιουργεί εντυπώσεις περί ανοιχτότητας οι οποίες δεν είναι σωστές.

Όγκος και τεχνικά προβλήματα

Το OOXML είναι περίπου 6 χιλιάδες σελίδες. Το ODF, αντίθετα, είναι περίπου 700 σελίδες. Η διαφορά αυτή δεν οφείλεται σε διαφορετική λειτουργικότητα, αλλά σε μη επαναχρησιμοποίηση υπαρχόντων προτύπων. Για παράδειγμα, το OOXML χρησιμοποιεί περίπου 2 σελίδες για να εξηγήσει πώς αποθηκεύονται οι ημερομηνίες. Το ODF, αντίθετα, δεν το περιγράφει καθόλου, αλλά παραπέμπει στο XML Schema W3C Recommendation, που με τη σειρά του χτίζει πάνω στο ISO 8601. Επίσης, το OOXML αφιερώνει πάνω από 1600 σελίδες για να περιγράψει τις γλώσσες DrawingML και VML, που χρησιμεύουν για να περιγράφουν σχήματα. Το ODF αντίθετα παραπέμπει στο SVG Specification, προδιαγραφή του W3C.

Η επαναχρησιμοποίηση υπαρχόντων προτύπων είναι ωφέλιμη όχι μόνο γιατί μειώνει τον όγκο του κειμένου, και επομένως τον κόπο που απαιτείται για εξοικειωθεί κάποιος με μια προδιαγραφή· αλλά και γιατί υπάρχει ήδη έτοιμος κώδικας που μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Αν κάποιος θέλει να υλοποιήσει το ODF, μπορεί να χρησιμοποιήσει ήδη υπάρχοντα κώδικα που υλοποιεί τα πρότυπα ISO 8601 και SVG, και πάνω σ' αυτόν τον κώδικα να προσθέσει μόνο την επιπλέον λειτουργικότητα που απαιτείται. Το ένα πρόβλημα λοιπόν του άσκοπου τεράστιου όγκου είναι ο κόπος που απαιτείται για την υλοποίηση, που θέτει τη Microsoft, που ήδη έχει υλοποιήσει το OOXML, σε πλεονεκτική θέση σε σχέση με άλλους, που θα χρειαστούν χρόνια για να το υλοποιήσουν.

Το δεύτερο πρόβλημα του όγκου είναι ότι δεν είναι δυνατό να ανασκοπηθεί μέσα στα στενά χρονικά περιθώρια της διαδικασίας fast-track. Η διαδικασία fast track, με την οποία προωθείται στον ISO το OOXML, υπάρχει για τη γρήγορη έγκριση προτύπων τα οποία ήδη έχουν εξεταστεί από κάποιο οργανισμό τυποποίησης, στην προκειμένη περίπτωση από την Ecma. Όμως, το πλήθος των τεχνικών προβλημάτων που έχουν ανακαλυφθεί (και που συνοδεύουν αυτή την έκθεση σε ηλεκτρονική μορφή) δείχνουν ότι εξέταση που έχει πραγματοποιηθεί από την Ecma είναι εντελώς ανεπαρκής, και επομένως το κείμενο δεν είναι κατάλληλο για τη διαδικασία fast track.

Πατέντες

Οι πατέντες είναι από μόνες τους ένα τεράστιο θέμα. Αν η Microsoft έχει πατέντες πάνω σε τεχνολογίες που χρησιμοποιεί το OOXML, τότε μπορεί να εμποδίσει άλλους από το να υλοποιήσουν την προδιαγραφή. Η Microsoft έχει μεν δώσει Υπόσχεση να μην χρησιμοποιήσει τις πατέντες της με τέτοιο τρόπο· η Υπόσχεση είναι διαθέσιμη στη θέση <http://www.microsoft.com/interop/osp/>. Όμως, υπάρχουν πολλά προβλήματα στην Υπόσχεση, τα οποία αναφέρουμε περιληπτικά: επειδή χορηγείται κατευθείαν από τη Microsoft και δεν μπορεί να μεταβιβαστεί, είναι ασυμβίβαστη με την GNU General Public License, την πιο ευρέως χρησιμοποιούμενη άδεια ελεύθερου λογισμικού· επίσης, καλύπτει μόνο ό,τι περιγράφεται λεπτομερώς στην προδιαγραφή, και όχι πράγματα που απλώς αναφέρονται στην προδιαγραφή· και πάσχει από σοβαρά προβλήματα διατύπωσης, με αποτέλεσμα να επιδέχεται ερμηνεία σε τέτοιο βαθμό ώστε πιστεύεται ότι μπορεί και να μην χορηγεί κανένα απολύτως δικαίωμα. Πολλά από αυτά τα ζητήματα καλύπτονται σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια στο Παράρτημα.

Ανταγωνιστικότητα με το ODF

Όταν δύο πρότυπα είναι συμπληρωματικά, τότε δεν υπάρχει πρόβλημα από τη συνύπαρξή

τους: ένα παράδειγμα είναι τα δύο πρότυπα IPv4 και IPv6. Όταν δύο πρότυπα είναι ανταγωνιστικά, τότε αυτό βλάπτει τη διαλειτουργικότητα. Για παράδειγμα, η ύπαρξη δύο προτύπων για το βίντεο, VHS και beta, είχε βλάψει τη διαλειτουργικότητα, με την έννοια ότι δεν μπορούσε κάποιος να παίξει στο δικό του βίντεο την κασέτα που είχε γράψει κάποιος άλλος με διαφορετικό βίντεο.

Η Microsoft ισχυρίζεται ότι το OOXML έχει διαφορετικό στόχο από το ODF, και πως, επομένως, τα πρότυπα είναι συμπληρωματικά. Ο στόχος του OOXML, λέει η Microsoft, είναι η προς τα πίσω συμβατότητα με τα υπάρχοντα κείμενα. Όμως αυτό δεν βγάζει νόημα. Δεν χρειάζεται να έχει το πρότυπο προς τα πίσω συμβατότητα, αλλά η εφαρμογή. Μια εφαρμογή που υλοποιεί το OOXML δεν θα μπορεί να διαβάσει τα παλιά αρχεία του Office αν δεν της έχει προστεθεί η σχετική λειτουργικότητα. Το OOXML δεν περιγράφει την παλιά μορφή των αρχείων του Office, αλλά τη νέα. Αυτό που μπορεί να είναι προς τα πίσω συμβατό δεν είναι η μορφή αποθήκευσης, αλλά το λογισμικό: μπορεί να ανοίγει τα παλιά αρχεία, και να τα μετατρέπει στην καινούργια μορφή.

Ως τώρα διαδικασίες

Το OOXML υποβλήθηκε στον ISO το Δεκέμβριο 2006 ώστε να γίνει πρότυπο με τη διαδικασία fast track. Η διαδικασία αυτή διαιρείται σε τρεις φάσεις:

1. Contradictions phase, όπου τα μέλη του ISO υποδεικνύουν αντιφάσεις της πρότασης με υπάρχοντα πρότυπα. Η φάση αυτή ολοκληρώθηκε το Φεβρουάριο 2007.
2. Ballot, όπου τα μέλη του ISO υποβάλλουν σχόλια και ψηφίζουν. Η φάση αυτή ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο 2007, και το OOXML δεν συγκέντρωσε την απαιτούμενη πλειοψηφία ώστε να γίνει πρότυπο του ISO.
3. Ballot Resolution Meeting ή BRM, που θα γίνει στη Γενεύη στις 25–29 Φεβρουαρίου 2008, όπου εκπρόσωποι των μελών του ISO θα συγκεντρωθούν στη Γενεύη και θα συζητήσουν προτεινόμενες τροποποιήσεις πάνω στο πρότυπο, και ακολούθως θα ψηφίσουν, σε μια προσπάθεια να γίνει αποδεκτό.

Ο ΕΛΟΤ είναι το ελληνικό μέλος του ISO. Προκειμένου να καθοριστεί η ψήφος του ΕΛΟΤ, και επειδή η Τεχνική Επιτροπή 48 είχε διαλυθεί προσωρινά, έγιναν δύο συσκέψεις, στις 31 Ιουλίου και στις 30 Αυγούστου 2007, σε μια προσπάθεια να βρεθεί συμβιβαστική λύση. Στις συσκέψεις, εκτός από τον ΕΛΟΤ, συμμετείχαν η Microsoft, η IBM, και το FFII. Η συμβιβαστική απόφαση του ΕΛΟΤ ήταν «Ναι με σχόλια». Η απάντηση του ΕΛΟΤ αναφέρεται στο Παράρτημα. Επίσης, στο Παράρτημα παρουσιάζεται μια ανάλυση σχετική με τις ημερομηνίες και τις πατέντες. Άλλες πληροφορίες, και, συγκεκριμένα, αναλυτικά τα σχόλια που υπέβαλε ο ΕΛΟΤ, οι απαντήσεις της Microsoft σ' αυτά τα σχόλια, το πλήρες κείμενο της πρότασης, και το πλήρες κείμενο του ODF, συνοδεύουν σε ηλεκτρονική μορφή αυτή την έκθεση.

Παράρτημα

DOCUMENT ACCOMPANYING THE GREEK VOTE TO ISO/IEC DIS 29500

Dear Sirs,

The Greek National Body (ELOT, Greece) after intense discussions on the OOXML specification finally decided to approve the draft version of ISO/IEC 29500, albeit with extensive comments providing various editorial and technical improvements to the ECMA Standard.

Before presenting these comments, ELOT would like to forward the following **requests** to JTC1/SC34 Chairman and Secretary:

- a. ELOT requests that a ballot resolution group be setup, independently of the result of the voting procedure for ISO/IEC DIS 29500.
- b. The ballot resolution group must be mandated by SC34 to discuss all the comments received during the voting period, independently of the source of the comment (e.g. comments accompanying approval votes should be treated equally to comments accompanying disapproval votes).
- c. ELOT would like to be notified about the structure, meeting date(s), location, Convener, and Project Editor of this ballot resolution group.

ELOT would like to appoint a delegate to the ballot resolution group.

General comments, accompanying the Greek Vote:

After intense discussions, we decided to give, through the portion of the decision that belongs to our vote, the proposed Standard a chance to exist.

This position **MUST** not be interpreted as a blank check for the text of the Standard. Indeed, we believe that there are numerous areas (especially because it is an immense document) where improvements are necessary to make the document a truly open and useful one for end-users and developers.

Apart from the normal comments, either technical or editorial, that are presented in the attached annex, we would like to draw your attention to two issues, which have dominated our discussions.

1. Patents and Patent policy.

We do not think that comments should address only the text of the Standard itself. This important document will be given to end-users and implementers and they may find themselves tied to various patents, and property rights owned by the company that proposes this Standard.

While Microsoft, the originator of the document, has promised not to sue implementers of the specification (and this may reflect a good intention of the originator), a large fraction of it is nevertheless covered by patents owned by Microsoft. Since Microsoft still holds these patents and has not done anything to make them legally invalid for Open Source use, it is unclear whether this promise is trustworthy. It is at least not

trustworthy enough to build a business on. More than that, Microsoft made its promise on the OOXML version 1.0, leaving anything possible for any future version that may follow in a short time.

Proposal: Following the patents policy of ISO, together with the expressed intention of Microsoft, a full and clear statement must be issued by Microsoft, according to the ISO procedures, infringing on the affected patents, or even the entire OOXML implementation, under a free reusable license, such as the Lesser GPL (LGPL). This gives implementers the irrevocable right to implement the OOXML specification. As an alternative, Microsoft should offer officially, through ISO, a patent promise, that unambiguously permits open source use, and unambiguously covers the present and all future versions of OOXML.

2. Correction of inaccuracies.

It can not be accepted that in the name of backwards compatibility, inaccuracies like those dealing with the 1900 dates, may be allowed to exist in the Standard. There should be provisions to correct them.

Details and proposals for correction are given in specific comments, in the attached annex.

These two general comments have to be addressed before the finalization of the Standard. In an attached annex, we present much more comments, derived from national experts. We count on the Ballot Resolution Group to address all these comments. If the Ballot Resolution Group fails to resolve satisfactorily the issues, then ELOT will reconsider its position and may cast a vote of disapproval during the BRG meeting(s) according to article 13.8 of the JTC1 directives, or may even appeal to the final adoption of the Standard.

Best regards,

Evangelos E. Melagrakis
ELOT, Director
Standardization

Προς: ΕΛΟΤ, υπόψη κ. Ε. Μελαγράκη

30 Αυγούστου 2007

Η πρότασή μας για συμβιβαστική απάντηση στο ISO DIS 29500

Αγαπητέ κύριε Μελαγράκη,

όπως υποσχέθηκα, σας στέλνω πρόταση για υποβολή σχολίων στον ISO, στο πνεύμα που ζητήσατε, και όπου διάλεξα να ασχοληθώ με δύο μόνο προβλήματα (τέσσερα σχόλια), τα οποία είναι δυνατό να διορθωθούν χωρίς να απαιτούνται δραματικές αλλαγές στην πρόταση.

Τα δύο αυτά προβλήματα είναι το πρόβλημα των ημερομηνιών (τα πρώτα τρία σχόλια), και οι πατέντες (το τελευταίο σχόλιο). Τα επόμενα δύο μέρη αυτής της επιστολής ασχολούνται με αυτά τα δύο προβλήματα, ενώ ακολουθεί και τρίτο μέρος με τις γενικές παρατηρήσεις μου.

1. Οι ημερομηνίες

Τα τρία σχόλια σχετικά με τις ημερομηνίες είναι συναφή προβλήματα στο μέρος 4, ενότητες 3.17.4.1 και 3.17.7.341:

1. Δεν είναι δυνατή η χρήση ημερομηνιών πριν το 1900.
2. Το 1900 θεωρείται δίσκετο, ενώ στην πραγματικότητα δεν ήταν.
3. Σε ορισμένες πράξεις και συναρτήσεις, επιβάλλονται λανθασμένοι υπολογισμοί όταν ένα όρισμα είναι ημερομηνία στις πρώτες 60 μέρες του 1900.

Οι απαντήσεις της Microsoft σ' αυτά τα προβλήματα βρίσκονται στις σελίδες 88–92 του κειμένου που υπέβαλε. Στο τελευταίο σχόλιο της σελίδας 89 αναφέρεται ότι ο λόγος που δεν χρησιμοποιούνται παλιότερες ημερομηνίες είναι η προς τα πίσω συμβατότητα. Αυτό δεν βγάζει νόημα. Με ποιο τρόπο η πρόσθεση δυνατότητας για περισσότερες ημερομηνίες θα επηρέαζε την προς τα πίσω συμβατότητα; Θα ήταν σαν να λέμε ότι δεν μπορούμε, για λόγους προς τα πίσω συμβατότητας, να προσθέσουμε καινούργιους χαρακτήρες σ' ένα σετ χαρακτήρων. Η προς τα πίσω συμβατότητα καθιστά προβληματική την αφαίρεση χαρακτήρων, όχι την πρόσθεση.

Όσον αφορά την ηθελημένα λανθασμένη θεώρηση του 1900 ως δίσκετου, και τους ηθελημένα λανθασμένους υπολογισμούς, η απάντηση της Microsoft είναι, και πάλι, ότι αυτό γίνεται για λόγους προς τα πίσω συμβατότητας, και ότι έχει μικρή σημασία για τα νέα έγγραφα.

Καταρχήν παρατηρώ μια αντίφαση: από τη μία η Microsoft δίνει τόσο μεγάλη έμφαση στις πρώτες 60 μέρες του 1900, ώστε χάριν της προς τα πίσω συμβατότητας να εισάγει αυτή την πολυπλοκότητα ηθελημένων λαθών, ενώ από την άλλη ισχυρίζεται ότι αυτό ελάχιστα θα επηρεάσει τα νέα έγγραφα. Χρειαζόταν λοιπόν τόσο πολύ ως τώρα η χρήση, και μάλιστα με λανθασμένα αποτελέσματα, των πρώτων 60 ημερών του 1900, ενώ ταυτόχρονα θεωρούμε αμελητέα τη μελλοντική ανάγκη χρήσης όχι μόνο αυτών των 60 ημερών, αλλά και των ημερών του 1899 και παλαιότερων ετών;

Στην πραγματικότητα, οι ανάγκες των μελλοντικών εγγράφων είναι μεγαλύτερες, καθόσον σήμερα τα φύλλα εργασίας συνεχώς αποκτούν χρήσεις τις οποίες οι σχεδιαστές τους δεν είχαν προβλέψει πριν από 30 χρόνια. Εργάζομαι στον Τομέα Ύδατικών Πόρων του ΕΜΠ εδώ και πάνω από 10 χρόνια, και ένας από τους λόγους που η χρήση του Excel είναι δυσχε-

ρής στην επεξεργασία μετεωρολογικών χρονοσειρών είναι τα προβλήματά του στις ημερομηνίες (υπάρχουν μετεωρολογικές μετρήσεις στην Ελλάδα από το 1858). Επίσης, το OOXML δεν θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ληξιαρχικές εφαρμογές, ακόμα και ζώντων μόνο προσώπων, μέχρι περίπου το 2020.

Παράλληλα, η προς τα πίσω συμβατότητα μπορεί να επιτευχθεί χωρίς να επηρεάζονται τα νέα έγγραφα: μπορεί να δημιουργηθεί μια παράμετρος `treat1900asLeapYear`, η οποία να ενεργοποιείται στις ελάχιστες περιπτώσεις όπου, για λόγους συμβατότητας, απαιτείται ο προδιαγραφόμενος λανθασμένος τρόπος χειρισμού των ημερομηνιών. Η Microsoft έχει χρησιμοποιήσει αυτή τη μέθοδο κατά κόρον στο OOXML σε διάφορες άλλες περιπτώσεις, όπως στην παράμετρο `autoSpaceLikeWord95` (μέρος 4, ενότητα 2.15.3.6).

2. Οι πατέντες

Το σχετικό με τις πατέντες σχόλιο στο εσωκλειώμενο είναι αυτό που εμφανίζεται τελευταίο στο αρχικό μου κείμενο, και εμφανίζεται επίσης τελευταίο στο κείμενο με τις απαντήσεις της Microsoft. Όπως μπορείτε να δείτε, η Microsoft ουσιαστικά δεν απαντάει στα ερωτήματα που τέθηκαν, παρά μας δίνει το URL της Υπόσχεσής της, <http://www.microsoft.com/interop/osp/>.

Έχω εντοπίσει τρία προβλήματα στην Υπόσχεση. Το πρώτο πρόβλημα είναι η δεύτερη περίοδος: “This is a personal promise directly from Microsoft to you, and you acknowledge as a condition of benefiting from it that no Microsoft rights are received from suppliers, distributors, or otherwise in connection with this promise.” Αυτή η διευκρίνιση είναι ακατανόητο τι σημαίνει, και δεν έχω βρει ικανοποιητική ερμηνεία ψάχνοντας στο Internet. Οποιαδήποτε ασάφεια δημιουργεί νομική ανασφάλεια. Ίσως η διευκρίνιση να σημαίνει ότι τα χορηγούμενα δικαιώματα δεν είναι μεταβιβάσιμα, πράγμα που μπορεί να συνεπάγεται ότι η Υπόσχεση δεν ισχύει στο ελεύθερο λογισμικό, αφού η ελευθερία στο ελεύθερο λογισμικό έγκειται στο δικαίωμα να μπορώ να μεταβιβάσω σε οποιονδήποτε τρίτο τα δικαιώματα που λαμβάνω. Η ίδια η Microsoft αποφεύγει, στις ερωταποκρίσεις (FAQ) που βρίσκονται κάτω από την Υπόσχεση, να απαντήσει στο αν η Υπόσχεση είναι συμβατή με την GNU General Public License, την πιο ευρέως χρησιμοποιούμενη άδεια χρήσης στο ελεύθερο λογισμικό.

Το δεύτερο πρόβλημα είναι ότι η Microsoft δίνει αυτή την Υπόσχεση μόνο για το OOXML 1.0. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να αρνηθεί να δώσει την Υπόσχεση σε μελλοντική έκδοση του OOXML. Για να έχει η Υπόσχεση την παραμικρή αξία, θα πρέπει να δοθεί και για κάθε μελλοντική έκδοση του OOXML.

Το τρίτο πρόβλημα είναι θέμα διατύπωσης. Η Microsoft υπόσχεται να μην κάνει αγωγή για “claims of ... patents that are necessary to implement ... the ... Specification”. Καταρχήν δεν είναι σαφές αν το “that” αναφέρεται στο “patents” ή στο “claims of patents”. Πάντως σε αμφότερες τις περιπτώσεις, δεν υπάρχουν ούτε αξιώσεις ούτε πατέντες «απαραίτητες για την υλοποίηση της προδιαγραφής». Μια υλοποίηση δεν χρειάζεται πατέντες· μπορεί μόνο να παραβιάσει πατέντες. Μια πιο σωστή διατύπωση θα ήταν ότι η Microsoft υπόσχεται να μην κάνει αγωγή για παραβίαση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ενάντια σε οποιαδήποτε υλοποίηση της προδιαγραφής.

Αν αυτή η επιφύλαξη φαίνεται τραβηγμένη, δεν έχουμε παρά να θυμηθούμε τον τυφώνα Κατρίνα, όπου στα δικαστήρια μεταξύ ασφαλισμένων και ασφαλιστικών εταιρειών συζητείτο το αν οι ζημιές προκλήθηκαν από τον τυφώνα, ή από το κύμα που προκάλεσε ο τυφώνας, ή από την καταστροφή των φραγμάτων της Νέας Ορλεάνης λόγω του κύματος που προκάλεσε ο τυφώνας. Επίσης, αυτό το πρόβλημα διατύπωσης είχε επισημανθεί στο παρελθόν (<http://www.groklaw.net/article.php?story=20051129101457378>), για μια παλιότερη υπόσχεση της Microsoft, αλλά εντούτοις η Microsoft επέλεξε και τη μεταγενέστερη υπόσχεσή της να διατυπώσει με τον ίδιο τρόπο. Διευκρινίζει μάλιστα ότι “No other rights except those expressly stated in this promise shall be deemed granted, waived or **received by implication**, exhaustion, estoppel, or otherwise” (η έμφαση είναι δική μου).

Για διευκόλυνση, τροποποίησα την προτεινόμενη αλλαγή, ώστε η Microsoft να έχει περισσότερες επιλογές στο πώς θα αντιμετωπίσει το πρόβλημα.

3. Γενικές παρατηρήσεις

Όπως σας είχα εξηγήσει στην αρχική μου επιστολή, η θέση μας για την πρόταση ISO DIS 29500 ήταν και παραμένει η απάντηση να είναι «Όχι». Εντούτοις, σέβομαι την απόφασή σας και κατανοώ τη θέση σας εν όψει της προσωρινής αδυναμίας της επιτροπής 48 να συγκληθεί για να αποφασίσει. Πιθανολογώ ότι στη θέση σας θα απέρριπτα κι εγώ την απάντηση «Όχι».

Όσον αφορά την επιλογή ανάμεσα στο «Όχι με σχόλια» και το «Ναι με σχόλια», είναι προφανές ότι προτιμώ την πρώτη απάντηση, όπως άλλωστε εξίσου προφανές είναι ότι η Microsoft προτιμά τη δεύτερη. Ανεξάρτητα από το αν η Microsoft έχει ή δεν έχει καλές προθέσεις, είναι λογικό να προτιμά να έχει την επιλογή να μην ασχοληθεί με τα προβλήματα, των οποίων η διόρθωση είναι μεν εφικτή, αλλά όχι χωρίς κόπο. Θεωρώ λοιπόν πως μόνο το «Όχι με σχόλια» μπορεί να επιφέρει κάποια ουσιαστική διαφορά. Στην πραγματικότητα, θεωρώ ότι η διόρθωση των παραπάνω δύο προβλημάτων λίγο θα συνδράμει στη βελτίωση του κειμένου, αλλά ελπίζω ότι σε συνδυασμό με τα σχόλια που θα υποβάλουν άλλες χώρες μπορεί να φτάσουμε τελικά σε καλύτερο αποτέλεσμα.

Με εκτίμηση,

Αντώνης Χριστοφίδης

Αντιπρόεδρος FFII

Το FFII (Foundation for a Free Information Infrastructure) είναι ευρωπαϊκός μη κερδοσκοπικός οργανισμός για τη διάδοση της δυνατότητας επεξεργασίας της πληροφορίας, και στηρίζει την ανάπτυξη πληροφοριακών αγαθών βασισμένων στο copyright, τον ελεύθερο ανταγωνισμό και τα ανοιχτά πρότυπα. Περισσότερα από 850 μέλη, 3 χιλιάδες εταιρείες και 90 χιλιάδες υποστηρικτές έχουν εμπιστευτεί στο FFII την εκπροσώπησή τους σε θέματα δημόσιας πολιτικής σχετικά με διανοητική ιδιοκτησία στην επεξεργασία δεδομένων.

Template for comments and secretariat observations

Date: 2007-08-31

Document: **DIS 29500**

1	2	(3)	4	5	(6)	(7)
MB ¹	Clause No./ Subclause No./ Annex (e.g. 3.1)	Paragraph/ Figure/Table/ Note (e.g. Table 1)	Type of com₂ ment	Comment (justification for change) by the MB	Proposed change by the MB	Secretariat observations on each comment submitted
GR	Part 4, Section 3.17.4.1	-	te	There is no reason to support and even mandate an incorrect date calculation for 1900 in the 1900 date basis. An ISO standard should not mandate to infringe on another well-established standard, such as the Gregorian calendar, in order to standardize the bugs of a single vendor specific application.	If this incorrect date calculation is needed for legacy reasons, add a vendor extension like for the Word misbehaviors, such as "addFebruary29th1900LikeExcel".	
GR	Part 4, Section 3.17.4.1	page 2522, line 19	te	The proposed date system does not take dates before 1900-01-01 into account.	Propose a better date system.	
GR	Part 4, Section 3.17.7.341	-	te	The described function mandates incorrect week days for certain days in the year 1900.	Remove the text that mandates incorrect week day calculations.	
GR	Throughout	-	ge	While Microsoft has promised not to sue implementors of the specification, a large fraction of it is nevertheless covered by patents owned by Microsoft. Since Microsoft still holds these patents and has not done anything to make them legally invalid for Open Source use, it is unclear whether this promise is trustworthy. It is at least not trustworthy enough to build a business on.	Force Microsoft to publish an implementation of code infringing on the affected patents, or even their entire OOXML implementation, under a free reusable license, such as the Lesser GPL (LGPL). This gives Open Source and other implementors the irrevokable right to implement the OOXML specification. As an alternative, Microsoft should offer another patent promise, that unambiguously permits open source use, and unambiguously covers all future versions of OOXML.	

¹ **MB** = Member body (enter the ISO 3166 two-letter country code, e.g. CN for China; comments from the ISO/CS editing unit are identified by **)

² **Type of comment:** **ge** = general **te** = technical **ed** = editorial

NOTE Columns 1, 2, 4, 5 are compulsory.